

SNG NOVA GORICA - Krstna uprizoritev Andreja E. Skubica

Hura, Nosferatu

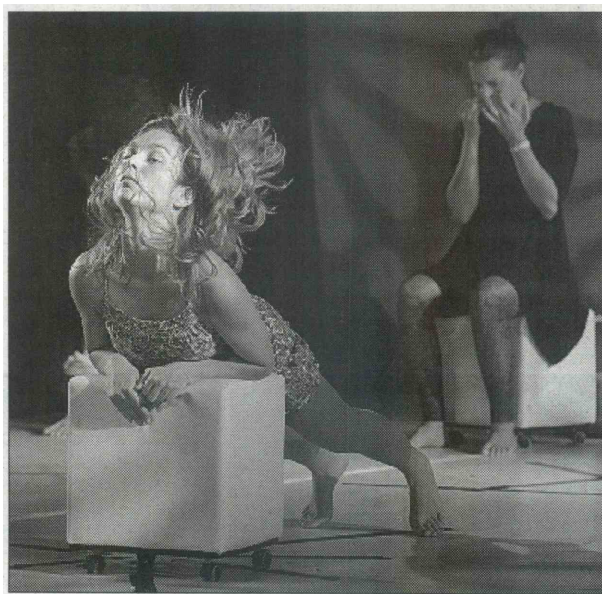
Slovensko narodno gledališče iz Nove Gorice je odprlo svojo ustvarjalno sezono s krstno uprizoritvijo drame Hura, Nosferatu slovenskega pisatelja Andreja E. Skubica. Za inscenacijo, ki je več let čakala na oder, so zaslužni kar štirje producenti, in sicer NETA, SNG Nova Gorica, Slovensko mladinsko gledališče in Kulturno društvo B-51. Slovenska premiera (predstava traja približno uro in sedem minut in so jo konec avgusta prvi videli v Romuniji) je bila v mali dvorani novogoriškega Talijinega domovanja v sredo, 16. septembra.

Ko smo s tem zadostili pomembnim, a ne bistvenim obvestilom, se moramo sedaj soočiti z vsebinskimi krogi sporočilnega sistema Skubiceve drame. Pisna predloga pripoveduje o družinski koroziji zaradi bolezenskega vdora v telo in um šestletne deklice Vide. Dravetov sindrom (bolje bi bilo Dravetin-in sindrom po francoski psihiatrinji in epileptologinji Charlotte Dravet, ki je bolezen leta 1978 prvič opisala) je oblika epilepsije, povezana z motnjami nevrološkega razvoja, ki se pojavi v prvem letu življenja otroka, ki je navidezno zdrav. Vida je podvržena temu hudemu obolenju, ki ga oče Aleš (pisatelj), mama Nataša, nona Marija in dvanajstletni bratec Luka doživljajo in (ne)sprejemajo vsak na svoj način. Mimo avtobiografskega družinskega pisateljevega položaja, ki ga velja zabeležiti, drama sproža predvsem vesplošne eksistencialne izzive, ki svoje veje raztezajo v številne smeri: v občutke krivde, travmatičnost izgube, ustvarjalni egoizem, odhajanje in vračanje, hkrati pa nanovo odpirajo akademsko, a za umetnost (in s tem imanentno tudi za realni svet) temeljno vprašanje, kje je meja med pisateljevo oziroma pisateljsko fikcijo in resničnostjo, posledično pa še, kje se začenja odtujenost, kje osveščenost, ali je sploh mogoče potegniti črto med normalnostjo in ne-normalnostjo ali lahko uzaveščenost in alienacija soživita v istem telesu in v istem umu...

Režiserka Simona Semenič je ob dramaturški pomoči Simone Hamer tako zasnovano pisno predlogo z elementi kriminalke (v drami gre tudi za raziskovanje za-

Nova gledališka koprodukcija vstopa v svet umske bolezni in njenega (ne)sprejemanja

SNG NOVA GORICA

gonetnega uboja, ovitega v skrivnost, tako da se nam celo ugnezdi pomislek, če je do umora dejansko sploh prišlo in da ni morebiti le sad pisateljskih halucinacijskih blodenj zaradi izgube obolele hčerke) zelo jasno analizirala in dala v branje predstavo, ki nas sooča s specifičnim življenjskim izsekom, v katerem so poudarjeni predvsem krivda, izguba, odnosi in ujetost. Paradoksalno je v takem navidezno depresivnem videju najsvetlejši lik Vida, bolna deklica, ki jo Arna Hadžialjevič upodablja znotraj epileptičnega primeža svetlo, skorajda poetično zasanjano in z izostreno občutljivostjo do dekličinega doživljajskega sveta in njene intime. Vida je gibalo, ki s svojo neposrednostjo, otroško pristnostjo in nedolžnostjo premika življenje ostalih in jim določa čas. Hadžialjevičeva je v oblikovanju Vide enkratno lahka figura, metulj, ki poletava nad življenjskimi oblaki (manj izrazita je igralka v preobleki odvetnice, ki jo podaja rutinsko hladno, skladno z vlogo pač). Odzivi, ki jih Vida sproža v svoji družini pa so naslednji: Nataša je v interpretaciji Maje Nemeč tipična skrbna in ljubeča mati, ki neguje bolnega otroka, vse je na njenih ramah, v svoji »normalnosti« je zelo prepričljiva,

svet in svoje okolje sprejema tako, kakršna pač sta - vdanost v usodo?; podobna je tipizacija Damijane Černe v vlogi babice Marije. Je mama in tašča, do vnukinje pozorna, polna nasvetov. Oba lika sta razorožujoče realno vsakdanja. Blaž Valič pa je z uspešnim naporom oblikoval Aleša z mešanico egoizma, nestrpnosti, naklonjenosti, ljubezni v enem, Vidina smrt ga najbolj zaznamuje, tako da zariše prazen prostor odtujenosti in prividov. Je krč, ki ga izguba zapečati v ravnodušnost. Najmanj izrazit, skoraj obroben je v pisni predlogi in v predstavi Luka Boštjana Narata (tudi avtor glasbe), ki pa domala edini razume Vidin položaj in osebnost: je taka kakršna pač je, in kot tako naj jo okolje sprejme.

Tako. Krog je sklenjen. S pripombo, da je esencialno, mogoče namenoma aseptično sceno oblikovala Petra Veber, kostumi so bili delo Amande Kapič, lektorstvo pa v rokah Srečka Fišerja. In še s pripombo, da predstava usmerja oči v svet zdravlja oziroma bolezni, ki ga najraje sramežljivo prikrivamo, ker zahteva sodobna družba le zdrave in globalizacijsko verodostojne in enočne ljudi.

Marij Čuk